

Råsjøen

Faktaark for vannforekomst 002-184-L

Foto: Ruben A. Pettersen

Råsjøen ligger i Romeriksåsen i Nannestad kommune, og er ett middels, kalkfattig humøst vann. Sjøen har vært flittig brukt fra langt bakover i tid. Det er gjort arkeologisk funn av en rekke steinalderboplasser nede ved vannkanten. Det er funnet avslag og fragmenter av flint og bergkrystall, samt bergartsøks. Bygningene ved sjøen, med jaktlottet og serveringstedet råsjøstua, stammer fra 1750 og ble reist i forbindelse med sagbruksvirksomheten, fra den gang Raasjøskog var kongealmenning. I perioder var det hektisk aktivitet knyttet til skogsdriften og Råsjøen var selve sentrum for aktivitetene. Her hadde de alt fra sagbruk, seter, smie og staller, egen kraftstasjon og skole. Senere har området blitt brukt som samlingssted for betydelige kunstnere.

Kommune	Nannestad
Areal	0,89 km ²
Nedbørsfeltareal	15,8 km ²
Høyde	436 m.o.h.
Maks dyp	45 meter
Fremmede arter	Ørekyt

Biologisk mangfold

Det finnes både abbor (*Perca fluviatilis*), ørret (*Salmo trutta*), røye (*Salvelinus alpinus*) og den fremmede arten ørekyt (*Phoxinus phoxinus*) i vannet. Nesten alle innløpsbekkene har godt gytehabitat for ørret. I skogområdene hekker flere fuglearter som kan sees flyvende over vannet. Er du heldig kan du se musvåk (*Buteo buteo*) og smålom (*Gavia stellata*). I sjøens randsoner finnes gammel barskog med kvaliteter knyttet til hule og gamle trær. I de lune og grunne vikene kan du finne vannplantene nøkkerose og flaskestarr (*Carex rostrata*).

Øverst: abbor, foto GerardM, nederst: smålom, foto David Karnå, høyre: flaskestarr, foto Kristian Peters

Friluftsliv

Råsjøen med råsjøstua er ett populært friluftsmål året rundt. Råsjøen er et knutepunkt for noen av de flotteste skiløypene og sykkelveiene i åsen. Østfra går det skogsbilveg og løyper fra Sjonken i Nannestad, nordfra kommer løype fra Brovold, fra vest skogsbilveg og skiløype fra Harestua og Bjørgeseter, og sørfra er det veg og skiløype fra Hakkim. Råsjøstua har servering i helgene i skisesongen, og her får du kjøpt den berømte råsjøpølsa. Råsjøen er et populært fiskevann, og hver sommer arrangerer Nannestad JFF og Nittedal og Hakadal Skog JFF hver sin aktivitetsdag for store og små ved Råsjøen.

Utfordringer

Romeriksåsen ble hardt rammet av forsurening fra langtransport forurensning fra starten av 1900-tallet frem til 1980-årene. Den sure nedbøren forårsaket fiskedød og tap av biologisk mangfold. Siden midten av 80-tallet har kalking på Romeriksåsene blitt drevet systematisk, og har hatt stor effekt slik at pH-verdien har kommet opp på et akseptabelt nivå igjen. Sammen med utsetting av ørret har det blitt mange gode fiskevann i åsen igjen. Innsjøen er oppdemmet og vannstanden reguleres, noe som påvirker strandsonen og dens biologiske mangfold negativt.

Råsjøen er i dag i god økologisk tilstand. Den kjemiske tilstanden er per i dag ukjent.

Råsjøen har vært kalket siden 80-tallet, og regnes i dag som ett godt fiskevann. Kalkingen er redusert men Råsjøen og noen av gytebekkene blir fortsatt kalket. Ørreten i gytebekkene overvåkes. Demningen i utløpet av Råsjøen er ett vandringshinder for ørreten. Fisken kan slippe seg ned ved høy vannføring, men har ingen mulighet for å vandre tilbake til sjøen. Det er derfor anbefalt at det lages en fisketrapp slik at fisken kan vandre opp i Råsjøen. Nannestad JFF/Fearnley har bedrevet bekjempelse av ørekyt i flere år. Dette er ett viktig arbeid som bedrer oppvekstgrunnlaget for ørret og abbor.

Selv om miljømålet er nådd for Råsjøen er det viktig å fortsette å overvåke Råsjøen slik at tilstanden ikke forringes.

For mer informasjon se vann-nett.no

Vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov

I arbeidet som følger av vannforskriften er målet at alt vann skal oppnå god eller svært god økologisk og kjemisk tilstand. Miljøtilstanden kategoriseres i seks ulike klasser som illustreres med hver sin farge - svært god (blått), god (grønn), moderat (gul), dårlig (oransje), svært dårlig (rødt) og udefinert (grått). Er den totale vurderingen moderat eller dårligere skal det settes i gang tiltak.

Økologisk og kjemisk tilstand i Råsjøen

Parameter	Tilstandsklasse	
Forsuringstilstand (2013-2018)	God	
Total nitrogen (2017-2018)	Svært god	
Total fosfor (2017-2018)	Svært god	
Total økologisk tilstand	God	
Kjemisk tilstand	Ukjent	

Kontakt:

Vannområde Leira-Nitelva
Sekretariatet, c/o Lillestrøm kommune - Postboks 313, 2001 Lillestrøm
Tlf. direkte 66 93 83 06 / 47 61 69 61
post@elveliv - elveliv.no - facebook.com/vannomradeLeiraNitelva

VANNOMRÅDE
LEIRA-NITELVA
- elveliv.no -